

LN 5.5.2021

Vyšetřit, obvinit, odsoudit!

[Václav Hořejší](#)

Je mi líto, ale opravdu mě neuspokojuje, jak je nám prezentována ta vrbětická kauza.

Nechápu, proč veřejnosti není předložen nějaký opravdu přesvědčivý důkaz o tom, že ty výbuchy a smrt dvou lidí tam skutečně způsobili dva ruští agenti. Já prostě nemohu být spokojen s vysvětlením, že ty naprosto jasné důkazy existují, řada politiků s nimi byla seznámena, ale z důvodů pokračujícího vyšetřování nemohou být zveřejněny. Nemohu přijmout názor, že přece stačí věřit, když nám politici, zpravodajci či novináři říkají, že takové důkazy existují. Připomíná mi to situaci po vydání Charty 77, kdy tehdejší politici žádali po občanech, aby toto prohlášení odsoudili, aniž jim umožnili si je přečíst. Oni tehdy dobře věděli proč – a mám nepříjemný pocit, že tomu podobně může být i teď.

Jsem přesvědčen, že takovéto případy musí být standardně vyšetřovány jako těžké kriminální činy, že po uzavření policejního vyšetřování má být vzneseno obvinění a obžaloba. Pokud se prokáže, že pachatelé jsou cizí státní příslušníci, musí se požádat o jejich vydání a musí být vydán mezinárodní zatykač. Soudní proces může probíhat i v nepřítomnosti obžalovaných. Pokud se vina jasně před soudem prokáže, bude země, která pachatele nebude chtít vydat, nebo spolupracovat na jejich potrestání, zcela oprávněně pranýřována a bude zcela na místě proti ní uplatňovat nějaké sankce, požadovat náhradu škod, atd.

Podle mého názoru je potřeba, aby takovýto postup byl samozřejmě používán také (a tím spíše!) u případů, kdy pachatelé jednají s vědomím či na příkaz orgánů cizího státu. Je zásadně špatné rezignovat na postupy založené na mezinárodním právu (je bohužel smutné, že mezinárodní právo je stále častěji ignorováno, a to i v případech mnohem závažnějších, než je ten nynější). Je nesprávné, pokud se i naše země podílí na erozi mezinárodního práva tím, že důsledně nevyužívá jeho možnosti.

Vůbec se mi nelíbí, že namísto takového racionálního, solidního postupu se přistoupí k opatřením, která poškozují i mnoho našich občanů – pracovníků našeho velvyslanectví v Moskvě, podnikatelů, kteří mají ekonomické zájmy v Rusku, ale třeba i vědců a umělců, kteří spolupracují s ruskými partnery. Pozitivním momentem vzniklé situace jistě může být redukce přehnaně velkého personálu ruského velvyslanectví, ale myslím, že i tohle se dalo řešit standardními pokojnými diplomatickými způsoby.

Je opravdu podivné, že se tato kauza otevřela tak spěšně a zjevně bez definitivních důkazů v situaci, kdy to vyvolává podezření z nějaké účelovosti (souvislosti s tendrem na jadernou elektrárnu, se zvýšeným napětím na Ukrajině, s vnitropolitickými záležitostmi, jako jsou blížící se volby či vnitrostranické problémy ČSSD). A ještě chmurnější je podezření, že to celé by mohlo být součástí nějakého protiruského tažení Západu. Tohle je mi opravdu velice proti mysli – dnešní Rusko je přece něco úplně jiného než někdejší skutečně nebezpečný brežněvovský SSSR. Přesto, že ruský politický systém je méně demokratický a více autoritářský, než se nám

líbí, je současná ruská společnost nepochybně svobodnější než kdykoli ve své historii. A pokud jde o ten hlavní, ukrajinský problém, který před více než sedmi lety vyvolal tu nynější studenou válku s Ruskem, nemohu si pomoci – vinu na tom má nejen Rusko, ale nejméně ve stejné míře i Západ...

Vůbec mi není příjemné, že můj kritický názor na kauzu Vrbětice je podobný názorům některých lidí, k nimž politicky opravdu nemám blízko, jako je třeba exprezident Klaus nebo poslanec Okamura. Ale nedá se nic dělat - pokud někdo takový bude říkat, že $2 + 2 = 4$, zatímco mně jinak názorově bližší lidé budou tvrdit, že $2 + 2 = 22$, tak musím dát za pravdu těm prvním, mně méně sympatickým.

Česko by se mělo chovat jako vpravdě sebevědomý a hrdý stát, který se nepotřebuje kompromitovat hysterickými reakcemi bez dostatečně přesvědčivých důkazů. Chtěl bych proto úpěnlivě poprosit ty všechny naše politiky, kteří údajně ony přesvědčivé důkazy znají, aby nám je předložili. Moc vás prosím, opravdu bych chtěl, abychom nemuseli mít podezření, že se jedná o něco podobného, jako před 18 lety v případě těch naprosto jasných důkazů o Saddámových zbraních hromadného ničení.

Mírně pozměněná verze tohoto textu vyšla v LN 5.5.2021